

PEREHDYTYSKANSIO
VARKAUDEN KAUPUNGIN NUORISO-
TOIMELLE

Erja Kainulainen

Opinnäytetyö, syksy 2009

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Itä,

Pieksämäki

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosiaali- ja kasvatusalan suuntautumis-
vaihtoehto

Sosionomi (AMK)

TIIVISTELMÄ

Kainulainen, Erja. Perehdytyskansio Varkauden kaupungin nuorisotoimelle. Apuväline nuorisotalon työntekijälle. Pieksämäki, syksy 2009, 35s.,4 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Pieksämäen yksikkö, sosiaalialan koulutusohjelma, sosiaali- ja kasvatusala, sosionomi (AMK), muunto

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä perehdytyskansio Varkauden kaupungin nuorisopalveluille. Työn tarkoitus oli tehdä kansio nuorisotalotyötä tekeville heidän arkeensa. Lisäksi perehdytyskansion tarkoitus oli palvella opiskelijoita ja auttaa heitä ymmärtämään mitä nuorisotalo työ pitää sisällään.

Työskentely käynnistyi vuonna 2008 kun mietin opinnäytetyöni aihetta. Työpaikallani ei ollut yhtä ja selkeää kansiota mistä sain idean opinnäytetyöhöni. Sain työyhteisöltäni tukea perehdytyskansion tekemiseen ja yhdessä loimme kansion.

Perehdytyskansion sisältämän tiedon oli tarkoitus selvittää mitä nuorisotalotyön tekijän toimenkuvaan kuuluu sekä koota ylös yhteiset pelisäännöt sekä toiminta tavat ja ohjeet. Työn teoriaosassa käsitellään kaupungin nuorisotyön muotoja sekä perehdyttämistä.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu perehdytys lyhentää työn oppimiseen käytettävää aikaa. Onnistut perehdytys voidaan nähdä myös lisäävän työntekijän sitoutumista työpaikkaansa ja vähentävän työntekijöiden vaihtuvuutta.

Asiasanat: nuorisotyö ja perehdyttämien

ABSTRACT

Kainulainen, Erja

Initial Folder of Youth Work Service for the City of Varkaus. Aid to Youth Worker in Youth House.

Pieksämäki, Autumn 2009. 35p.,4 appendices. Language Finnish.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services.
Degree: Bachelor of Social Services

Aim of the study was to do a work orientation folder to the Youth Service in Varkaus. My aim was to do a folder to Youth Workers who are working in Youth Houses. The initiation folder was designed to be helpful to them in every day work. Also orientation folder was meaning to serves students and helping them realized what Youth House work is.

Working were started in 2009 when I thinking my thesis subject. In my working place we don't have one and distinct folder so that was my thesis. I got my work community supportive to do initiation folder and together with my colleges we built a folder.

The initiation folder aims at clarifying what a Youth House Worker does and also to collect together our different rules. The theory part handles youth work in the city and work initiation.

Good planning in work initiation shortens the time used for learning the job and at the same time it might add commitment and be the way to make an employee stay longer at the same place of work.

Keywords: Youth work, orientation folder

SISÄLLYS

1 JOHDANTO...	5
2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET	6
3 NUORISOTYÖ MITÄ SE ON?	7
3.1 Keskeiset lait ja asetukset.	8
3.2 Kunta ja nuorisotyö	9
4 PEREHDYTTÄMINEN ...	11
4.1 Perehdyttäminen ja sen merkitys	11
4.2 Perehdyttämisen sisältö	12
4.3 Työsuojelu ja perehdyttäminen	12
5 PROSESSIN KUVAUS	13
5.1 Perehdytyskansio	13
5.2 Työn edistyminen ja palaute	14
6 VARKAUDEN NUORISOPALVELUT	14
6.1 Nuorisotila toiminta.	14
6.2 Muu toiminta	14
7 POHDINTA	17
LÄHTEET	19
LIITTEET	21
Liite 1: Palautekysely Varkauden kaupungin nuorisopalvelujen henkilöstölle.....	21
Liite2: Palautekysely	22
Liite 3: Perehdytyskansion sisältö	23
Liite 4: Perehdytyskansio...	24

1 JOHDANTO

Kun nuorisotyötä tehdään ihmiseltä ihmiselle ja yksi hyvin tehdyn työn perusta on olla aidosti läsnä on tärkeää, että työntekijä tietää mitä tekee, kenelle ja miksi. Tämän hetkinen yhteiskunnallinen tilanne ei helpota tehtävää työtä, epävarmuustekijöitä on useita ja ne asettavat omat haasteensa. Ammattilaisena on osattava löytää keinot joilla on mahdollista päästä toisen ihmisen lähelle niin, että pystyy tukemaan ja tarvittaessa auttamaan arjessa selviytymisen viidakossa. Ei siis riitä, että on paikalla vaan on oltava aidosti läsnä.

Nuorisotalotyötä jo 10 vuotta tehneenä ja monia opiskelijoita sekä työllistämistuki henkilöitä perehdyttäneenä olen kaivannut työkalua, selkeä lukuista informaatiopakettia mistä löytyy nuorisotalolla tapahuvan työn ydin ja monet yhteisesti sovitut toimintamallit.

Niinpä opiskelujeni myötä ja opinnäytetyötä miettiessä valinta ei ollut vaikea. Tiedustelin perehdytyskansio asiaa työyhteisöltäni ja koska nykyinen tilanne on se että, meidän perehdytyskansiona toiminut ns. keltainen kansio on moneen otteeseen todettu hankalaksi ja huonoksi, päätin ruveta työstämään perehdytyskansiota.

Tarkoituksena oli tehdä Varkauden kaupungin nuorisotalo työtä tekeville perehdytyskansio työkaluksi arkeen ja opiskelijoille sekä mahdollisille uusille työntekijöille napakka informaatio siitä mitä nuorisotalotyö pitää sisällään. Nuorisotalotyö kuuluu osana nuorisopalvelujen tarjontaan. Taloja on kolme ja jokaisella talolla työskennellään yksin. Omat kokemukset vuosien varrelta ja työyhteisön osallistuminen perehdytyskansion sisällön miettimiseen helpottivat oleellisen tiedon keräämistä ja ylös kirjaamista.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET

Opinnäytetyöni koostuu kahdesta osasta, teoria osasta ja perehdytyskansioista. Teoria osassa paneudun kahteen osa alueeseen: kunnan nuorisotyöhön ja sitä koskeviin lakeihin, sekä perehdytyksestä työpaikalla mitä se on ja sen tarpeellisuudesta. Teoria tiedon avulla pyrin siihen että, työntekijä sisäistää mitä tekee, kenelle ja miksi.

Opinnäytetyöni toinen osa on työkalu Varkauden kaupungin nuorisopalvelujen nuorisotilatyötä tekeväälle henkilöstölle. Sieltä löytyy mm. perustieto toimenkuvasta, nuorisopalvelujen strategia ja toiminnan-arvot, hallintoa koskevaa tietoa sekä yhteiset pelisäännöt joilla nuorisotalomme ovat turvallisia lasten ja nuorten vapaa-ajanvietto paikkoja. Perehdytyskansion sisältöön ovat vaikuttaneet oman työyhteisön nuorisotilatyötä tekevät nuorisohjaajat, jotka saivat paperille kirjata pääkohtia asioista joita tiloilla työskennellessä pidetään tärkeänä. Annetuista otsikoista kokosin kokonaisuuden joka on luettavissa perehdytyskansiona.

Päätavoitteena oli luoda kattava, selkeä ja ajantasainen perehdytyskansio Varkauden kaupungin nuorisopalvelujen nuorisotilatyötä tekeville. Kansio on myös tulevien opiskelijoiden ja harjoittelijoiden luettavissa ja toivottavasti saatu tieto nuorisopalvelujen toiminnoista kiirii eteenpäin, sillä valitettavasti vielä tänäänkin nuorisotila työstä on joillakin vääristynyt ja vaillinainen kuva.

Lisätavoitteena on että, perehdytyskansio olisi vielä joskus sähköisessä muodossa nuorisopalvelujen luettavissa. Sähköinen muoto helpottaisi kansion päivittämistä ja varmistaisi kansion sisällön paikkansa pitävyyden.

3 NUORISOTYÖ, MITÄ SE ON?

Nuorisotyön määritelmä

Nuorten oman ajan käyttöön kohdistuvaa aktiivisen kansalaisuuden edistämistä samoin kuin nuoren sosiaalista vahvistumista, nuoren kasvun ja itseenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta. (Nuorisolaki 27.1.2006, 2 luku, 4§).

Nuorisotyö on luonteeltaan pitkäjänteistä työtä, se kohdistuu lasten ja nuorten vapaa-aikaan, toiminnassa mukana olo perustuu vapaaehtoisuuteen ja on hyvin usein kokonaan maksutonta tai osallistujalleen erittäin edullista. Lisäksi toimintaa ohjaa alansa ammattilainen, aikuinen.

Tavoitteen asettelujen ja sisällön suhteen nuorisotyö on monenlaista toimintaa nuorten kanssa ja sitä tekevät julkinen sektori, seurakunnat, järjestöt ja yhteisöt sekä vapaaehtoiset yksityiset henkilöt. (Kemppinen 1999,37.) Toimita muotoja voivat olla esim. kaupungin nuorisotiloilla avointenovien toiminta, seurakunnalla kerhot ja järjestöillä harrastustoiminnan järjestäminen. Nuorisotyö siis tuottaa nuorille erilaista toimintaa, sosiaalisia kontakteja ja tarvittaessa erityistukea.

Julkisen sektorin nuorisotyöntekijän vakanssilla toimivalta työntekijältä on vaadittu opistotasoinen nuorisotyöntekijän tutkinto. (Kemppinen 1999,36.) Muita hyväksyttäviä tutkintoja ovat mm. ammattikorkeakoulun sosiaalialan ammattitutkinto ja toisella asteella lähihoitajakoulutuksessa lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen koulutusohjelman suorittaneet. Erityisnuorisotyöntekijöille suositellaan nuorisotyöntekijän pätevyuden lisäksi opintoja erityispedagogiikasta. (Kemppinen 1999, 38.)

Tärkein seikka nuorisotyötä tekevällä on se että, hän on vastuuntuntoinen aikuinen ja tulee toimeen nuorten kanssa. Nuorisotyöntekijä voi olla nuorelle ainoita aikuisia jonka voi kohdata juuri sellaisena kuin on, omana itsenään.

Nuorisolain mukaan nuorisotyön piiriin kuuluvat alle 29-vuotiaat. Pääkohderyhmänä nuorisotyössä ovat usein alle 18-vuotiaat nuoret, toimintoja löytyy niin ala kuin yläkou-

luikäisillekin. Nuoren saavuttaessaan 18 vuoden iän hänelle pyritään löytämään toimintoja mm. työpajatoiminnan piiristä.

Varkauden kaupungin nuorisopalvelujen kohderyhmä ovat 7-28-vuotiaat varkauteilaiset. Alakouluikäisille ovat omat toimintansa kerhojen muodossa, 13- 18-vuotiaille tarjoamme avointa nuorisotila toimintaa ja yli 18-vuotiaita pyrimme ohjaamaan niiden palvelujen piiriin, jotka ovat heille suunnattu.

Kuntalain ensimmäisen pykälän mukaan "Kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan." Hyvinvointi on moniulotteinen käsite, jonka merkitys kuntalaisille ja erityisesti nuorille on yksilöllinen. Koulutus ja työ, turvallisuus, asuminen, osallisuus ja terveys ovat varmasti asioita, jotka kiinteästi liittyvät nuorten elämänlaatuun ja hyvinvointi käsitteeseen. (Kunnat.net - Nuorisotyön asema lainsäädännössä). Peruspalveluihin kuuluva nuorisotilatoiminta on väylä päästä osalliseksi toimimaan turvallisessa ympäristössä sekä saada mahdollisuuksia osallisuuden kokemuksista.

3.1 Keskeiset lait ja asetukset

Uusi nuorisolaki tuli voimaan 1.3.2006. Lain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. (Nuorisolaki 2006.) Nuorisotila toiminnassa yhteisöllisyys koetaan konkreettisesti, paikalla on yhtä aikaa eri-ikäisiä ihmisiä jotka toimivat yhteisten sääntöjen puitteissa ryhmänä. Nuorisolaki on kunnallisen nuorisotyön ja nuorisopolitiikan toiminnallinen perusta. (Nuorisolaki 2006).

13.4.2007 voimaan tullessa uudessa lastensuojelulaissa (5 luku 25§) myös nuorisotoimen henkilöstöön kuuluvia veloitetaan tekemään lastensuojeluilmoitus sosiaalihuollon

vastaavalle toimielimelle lapsesta jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Uudessa lastensuojelulaissa myös nuorisotoimen henkilöstön velvoite tehdä lastensuojeluilmoitus on antanut nuorisotyölle lisäarvoa. Vapaa-ajalla tehtävä työ lasten ja nuorten kanssa on mielletty joskus puuhasteluksi, sitä ei ole otettu tosissaan. Alan ammattilaiset, nuorisotyön tekijät ja itse tehtävä työ nähdään nyt osana kokonaisuutta joka omalla toiminnallaan edesauttaa ja tukee lasten ja nuorten hyvinvointia.

3.2 Kunta ja nuorisotyö

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin.

Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot. (Nuorisolaki 27.1.2006, 3 luku, 7§).

Kuntien nuorisotyöllä parannetaan nuorten elinoloja ja luodaan edellytyksiä nuorten kansalaistoiminnalle. Nuorisopolitiikkaa toteutetaan moniammatillisella yhteistyöllä erityisesti nuoriso-, opetus- ja sosiaalitoimen kanssa sekä yhteistyöllä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien yhteisöjen kanssa. (OPM - Kuntien nuorisotyö i.a).

Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. (Nuorisolaki 2006.)

Julkisen sektorin kolme keskeisintä nuorisotyön toimintamuotoa ovat avointen ovien toiminta, erityisnuorisotyö ja työpajatoiminta. (Kemppinen 1999, 39.) Avointen ovien nuorisotoiminta tarkoittaa nuorisotoimintaa, johon kaikilla nuorilla on mahdollisuus tulla mukaan. (Kemppinen 1999, 41). Avointen ovien toiminta tapahtuu nuorisotalossa tai tilassa tai niiden ulkopuolella tietyinä sovittuna aikana, ja se tarjoaa nuorille paikan, jonne he voivat tulla. Tavoitteena on pitää nuorille toimintaan mukaan tuleminen kyn-

nys mahdollisimman matalana. (Kempainen 1999, 41). Ainoita rajoittavia tekijöitä nuorisotilalle tulemiseen ovat sovitut säännöt, eli alakouluikäisten aika on vain heille ja yläkouluikäisten ja sitä vanhempien aika heille. Näin taataan turvalliset puitteet ja mielekkäät toiminnot kullekin ikäryhmälle sekä oma aika tutustua tilan sääntöihin, tapoihin ja ohjaajiin. Lisäksi päihteettömyys on ehdoton ehto tiloihin tulemiselle.

Nuorisopalveluilta on mahdollisuus hakea avustusta kohdeavustuksiin tai ohjaustoiminta- ja ohjauskoulutusavustuksiin. Kohdeavustusta myönnetään mm. nuorisoyhdistyksille ja toimintaan, joka on suunnattu lapsille nuorille. Avustus on kertaluontoista esim. kansainväliseen toimintaan tai tietynä aikana tapahtuvaan tapahtumaan. Ohjaustoiminta-avustus on tarkoitettu lapsille ja nuorille suunnatun kerhotoiminnan tukemiseen. Avustusta voidaan myöntää mm. nuorisoyhdistysten lisäksi vanhempainyhdistyksille. Ohjaajakoulutusavustus on tarkoitettu lasten ja nuorten kanssa toimivien ryhmien kouluttamiseen. (Varkauden Kaupunki i. a.).

Kunnat ovat merkittäviä nuorisopalveluiden tuottajia ja toimintaedellytysten luoja. Kunnissa on yli 1 100 nuorisotilaa ja noin 240 nuorten työpajaa. Nuorten osallisuusryhmiä, esim. nuorisovaltuustoja, on kunnissa noin 150. Kuntien nuorisotoimi työllistää lähes 3 400 työntekijää. Kunnat käyttävät nuorisotyöhön vuosittain noin 160 miljoonaa euroa. (Kunnat.net - Nuorisotyö ja – politiikka i.a.).

Nuorisotoimi on kunnissa useimmiten yhdistetty liikunta-, kulttuuri-, sivistys- tai sosiaalitoimen kanssa. Varkaudessa kaupungin nuorisopalvelut kuuluvat sivistyslautakuntaan jonka alaisuudessa toimii sivistystoimiala. Sivistystoimialaan kuuluu 7 palvelualueita, jotka ovat hallinto, perusopetus, varhaiskasvatus, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut sekä Soisalo-opisto.

Nuorisopalvelujen kuuluminen samaan toimialaan koulutoimen kanssa on lisännyt yhteistyötä. Nuorisopalvelujen erityisnuorisotyöntekijät ovat jo useita vuosia tehneet yhteistyötä pienluokkien kanssa. Yhteistyön lisääntymisestä kertoo se, että syksyllä 2009 nuorisotilojen vastaavat ohjaajat nimettiin omien alueidensa alakoulujen oppilashuoltoon, ohjaajat ovat vierailleet kouluilla tapaamassa uusia 7 luokkalaisia, vanhempainiloissa tiedotettu toiminnoista ja muutamia kouluaikaan tapahtuneita tutustumiskäyntejäkin on tehty nuorisotiloille.

Nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa. (Nuorisolaki 27.1.2006, 3 luku, 8§.)

Varkaudessa nuorten kuuleminen heitä koskevissa asioissa hoidetaan virallisesti nuorisovaltuusto Wanuvan kautta joka aloitti toimintansa vuoden 2003 alussa. Kunnallisessa päätöksenteossa nuorisovaltuusto on huomioitu myös niin, että nuorisovaltuustolla on puhe- ja läsnäolo oikeus sivistyslautakunnan kokouksissa.

Nuorisovaltuusto on tarkoitettu 13- 25 vuotiaille varkaudessa asuville tai opiskeleville nuorille ja sen tehtävä on mm. antaa lausuntoja nuoria koskevissa asioissa, olla mukana yhteistyössä järjestämässä tapahtumia sekä kokousten myötä opastaa mitä päätöksen teko on.

Kansainvälistä toimintaa nuorisopalveluilla ei ole tarjota muuten kuin avustusten kautta, säästösyöt pakottivat karsimaan toiminnan. Nuorisolaissa mainittu työpajatoiminta lakautettiin vuoden 2005 lopulla. Säästöt ovat siis karsineet useita toimintoja varkaudessa ja varsinkin työpajatoiminnan puuttuminen on nähty suureksi puutteeksi. Tämä siksi, että työpajatoiminta oli kohdistettu niille nuorille, jotka olivat jo kasvaneet nuorisotila kohderyhmästä ulkopuolelle eli yli 18-vuotiaille.

4 PEREHDYTTÄMINEN

Uudessa työpaikassa työn aloittaminen voi olla haasteellista, jännittävää, mielenkiintoista ja pelottavaakin. Mielessä pyörii kysymyksiä miten oppii tuntemaan ihmiset, työpaikan tavat toimia ja kehen ottaa yhteyttä kun apua tarvitsee. Alkuaika voi tuntua hyvin sekavalta ja uuden omaksuminen vie aikaansa. Tämän vuoksi on hyvin tärkeää, että uusi työntekijä perehdytetään riittävän hyvin.

4.1 Perehdytys ja sen merkitys

Perehdyttämällä tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joiden avulla perehdytettävä oppii tuntemaan työpaikkansa, sen toiminta-ajatuksen, palveluidean sekä sen tavat. Työpaikan ihmiset, työtoverit ja asiakkaat. Omaan työhönsä liittyvät odotukset ja työtehtävänsä. (Kangas 2000, 4.)

Perehdyttämisen avulla pyritään asioihin ja ihmisiin tutustumisen lisäksi luomaan myönteistä asennoitumista työyhteisöä ja työtä kohtaan sekä sitouttamaan perehdytettävä työyhteisöön. Perehdyttäminen luo perustan tekemiselle ja hyvälle yhteistyölle. (Kangas 2000, 5.)

Käytännössä perehdyttämisen tavoitteet määräytyvät ensisijaisesti työyhteisön ja organisaation välittömistä tarpeista. Tästä johtuen uudelle työntekijälle opetetaan ajankoh- taista, irrallista yksittäistietoa, josta hän ei välttämättä pysty luomaan työn kokonaisu- vaa. Perehdyttämisen tulisi näiden tietojen ohella luoda pohja ja valmiudet kokonaisu- den hahmottamiselle. (Vartia 1992, 10.)

Hyvä perehdytys antaa eväät suorittaa työtehtävät oikein eli virheiden määrä vähenee. Hyvällä perehdyttämällä uusi työntekijä pystyy nopeammin myös itsenäiseen työsken- telyyn eli ei tarvitse muiden apua.

4.2 Perehdyttämisen sisältö

Hyvin suunniteltu perehdyttämissuunnitelma auttaa perehdyttäjää antamaan oleellisen tiedon jolloin taas perehdytettävän on helpompi ymmärtää ja sisäistää saamansa tieto. Suunnitelmaan sisältyy mm. perehdyttämisen tavoitteiden asettaminen ja tilanteisiin valmistautuminen. Suunnittelun tuloksena syntyy suunnitelma. Suunnitelmallisuus tuo toimintaan johdonmukaisuutta ja tehostaa sitä. (Kangas 2000, 7.)

Perehdyttäminen voidaan jakaa viralliseen ja epäviralliseen perehdyttämiseen. Viralli- seen perehdyttämiseen sisältyy perehdytysohjelma ja – ohjeistojen mukainen työhön sekä organisaatioon ja sen tehtäviin, työyhteisöön, työsuojeluun ja työoloihin perehdyt-

täminen. Epävirallisena perehdyttämisenä nähdään tulokkaan sopeuttaminen työyhteisön kirjoittamattomiin normeihin ja sääntöihin eli siihen, miten työyhteisössä käyttyään tai mitä saa tehdä ja mitä ei. Epävirallisessa perehdytyksessä työtoverit, esimiehet ja asiakkaat toimivat perehdyttäjinä ja vuorovaikutus heidän kanssaan auttaa eniten uutta työntekijää talon tavoille oppimisessa. (Vartia 1992, 10.)

Perehdyttäminen alkaa jo työhönottovaiheessa. (Kangas 2000, 9). Työhönottohaastattelussa ja työsuhteen varmistumisen jälkeen työntekijälle kerrotaan työtä koskevia keskeisiä seikkoja kuten organisaatiosta, asiakkaista, työsuhteasioita ja talon tavoista. Esimies on vastuussa perehdyttämisestä mutta usein on hyvä myös olla joku nimetty ns. tukihenkilö, joka antaa opastusta varsinaisissa työtehtäviä koskevissa asioissa.

4.3 Työsuojelu ja perehdyttäminen

Työsuojelun tarkoituksena on vaaratilanteita ehkäisemällä ja työolosuhteita kehittämällä luoda työpaikalle sellaiset olosuhteet, joissa henkilöstö säilyttää niin fyysisen kuin psyykkisen työkykynsä. Työsuojelu on siis pääasiassa ennalta ehkäisevää toimintaa. Työsuojelua säätelevät lait, viranomaisten antamat määräykset ja työmarkkinajärjestöjen väliset sopimukset. Keskeisin kaikista on työturvallisuuslaki, joka mukaan yrityksellä on oltava työsuojelun toimintaohjelma. (Kangas 2000, 21.)

Työturvallisuuslain tarkoituksena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä ennalta ehkäistä ja torjua työtapaturmia, ammattitauteja ja muita työstä ja työympäristöstä johtuvia työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden, jäljempänä *terveys*, haittoja. (Työturvallisuuslaki 2002/738,23.8.2002.)

Päävastuu työsuojeluasioista perehdyttämisestä, opastamisesta ja valvonnasta on työnantajalla ja työnantajan nimeämällä esimiehellä. Kaikkien työpaikalla työskentelevien tulee noudattaa annettuja ohjeita ja ilmoittaa välittömästi havaitsemistaan puutteista ja vioista. (Kangas 2000, 21.)

5 PROSESSIN KUVAUS

Perehdytyskansiota tehdessäni pyrin siihen, että kansioista olisi oikeasti hyötyä ja apua nuorisotilatyön tekijälle kun kaipaa varmennusta olettamuksilleen miten piti toimia/tehdä kohdalle sattuvassa tilanteessa. Jotta kansio toimisi siitä tuli tehdä selkeä, ei liian raskas ja ajankohtaista tietoa antava.

5.1 Perehdytyskansio

Mikä onkaan ihanampaa, kun työssä tarvitsema perustieto löytyy yksistä kansista. Ajatus perehdytyskansiosta juuri nuorisotilatyötä tekeville vahvistui entisestään, kun työyhteisöömme tuli vuorotteluvapaan sijainen vuonna 2008 ja näin ja koin itse miten moni asia askarruttaa kun työ on aivan uutta. Tietoa tehtävästä työstä löytyi mutta koska niitä ei ollut kasattu yhteen nippuun, tiedon etsimiseen kului aikaa ja samalla työhön oppimiseen kului enemmän aikaa.

Sain idean koota työyhteisöltäni sisällysluettelon tulevaa perehdytyskansiota varten ja sovittiin, että nuorisotilatyötä tekevät ovat mukana listaa toteuttamassa. Esille nousivat mm. yhteisten pelisääntöjen, toimintaa ohjaavien lakien ja työyhteisön arvojen ylös kirjaaminen. Myös se, että perehdytyskansio on myös opiskelijoiden ja harjoittelijoiden luettavissa nähtiin tarpeellisena työhön perehdyttämisen kannalta. Sisällysluettelo toimi siis hyvin pitkälti punaisena lankana, kun työ todenteolla alkoi.

5.2. Työn edistyminen ja palaute

Perehdytyskansio ei ole perehdytyskansio mikäli siinä on vanhentunutta tietoa, se on liian raskaslukuinen ja perusasiat puuttuvat.

Meillä tapahtui vuoden 2009 alussa lautakuntien yhdistymisiä eli jo osa hankkimastani tiedosta ehti muuttua työn teko vaiheessa, joten jouduin päivittämään niitä. Kansioon tuli myös aivan uutta tietoa, joka astui voimaan syksyllä 2009. Pikkuhiljaa palasista

alkoivat hahmottua kokonaisuus ja napakka perusasiat sisältävä kansio pääsi työyhteisöni arvioitavaksi. Arvioijina olivat pääasiassa nuorisotilatyötä tekevät ja myös esimies sekä työkokeiluun saapunut henkilö.

Saamani palaute oli positiivista, asiat selkeästi esitetty tietoa riittävästi. Materiaalia pidettiin hyvänä muistuttajana miten asiat hoidetaan ja missä aikataulussa. Koottu tieto on peruspaketti johon on hyvä tehdä lisäyksiä ja muutoksia kun ne ovat ajankohtaisia. Päivittämistä helpottaisi huomattavasti jos kansion saa joskus sähköiseen muotoon. Tiedustellessani kansion kehittämistä sain palautetta, että työntekijöiden tupakointi asiat puuttuvat eli sen lisäsin kansion. Perehdytyskansioista nähtiin siis olevan hyötyä mikä oli työn perusideakin.

6 VARKAUDEN NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut ovat Varkauden kaupungin nuorisotyötä tuottava yksikkö. Toiminta on pääosin ennaltaehkäisevää kasvatus- ja tukitoimintaa jonka kohderyhmä ovat 7-28-vuotiaat varkautilaiset. (Varkauden kaupunki i. a.)

Varkauden kaupungin Nuorisopalvelujen henkilöstöön kuuluu 8 työntekijää joista kaksi toimii hallinnon puolella: esimies ja toimistosihteeri. Muut viisi työskentelevät kentällä joista kaksi ovat erityisnuorisotyön tekijöitä ja loput nuorisotiloilla nuorisotyötä tekeviä nuorisonohjaajia. Syksyllä 2009 saimme vihdoin nuorille tarkoitetut bänditilat.

6.1 Nuorisotila toiminta

Toimintoja tarjoavat kolme nuorisotilaa ja toiminta perustuu avointen ovien periaatteeseen. Nuorisotalot on tarkoitettu ensisijaisesti nuorten omaa toimintaa varten missä nuoret voivat tavata nuorisotyöntekijöitä ja muita nuoria. Pääkohderyhmänä ovat yläkouluikäiset nuoret mutta myös alakouluikäisille toimintaa on tarjolla.

Toiminta päivät kaikilla tiloilla ovat maanantai, keskiviikko sekä torstai ja näinä päivinä sekä alakouluikäisille että yli 13-vuotiaille ja sitä vanhemmille nuorille toiminnot ovat olemassa.

Tiloilla nuoret voivat pelata erilaisia pelejä mm. biljardia ja pingistä, kuunnella musiikkia tai katsoa TV:tä. ATK-laitteet löytyvät myös nuorten käyttöön. Nuorisotilat pyrkivät myös järjestämään toimintaa nuorisotilan ulkopuolelle. Yhdessä on mm. järjestetty ja osallistuttu sählyturnauksiin, kesäaikaan on ollut tarjolla paintball-pelejä omalla eräleirikeskuksella ja talvella käyty pilkillä.

Alakouluikäisten toiminta on pääasiassa kerhotoimintaa eri teemoilla, tänä syksynä teemoina ovat olleet mm. tapaoppikerho, lemmikkikerho ja sirkuskerho. Kerhojen sisällöt ja toteutus ovat nuorisotilavastaavan aikaansaannoksia. Uutena aluevaltauksena ovat olleet kouluilla pidetyt kerhot jotka ovat syntyneet koulujen tarpeista. Yhteistyön avaamiseen kouluille kerhojen kautta on pitkälti seurausta vuonna 2008 tapahtuneesta lautakuntien yhdistymisestä. Entinen kulttuuri- ja vapaalautakunta lakkasi olemasta ja syntyi uusi sivistyslautakunta johon myös koulutoimi kuuluu. Kouluilla kerhoja pitämässä ovat kiertäneet kädentaidoista vastaava nuorisonohjaaja sekä yksi nuorisotilavastaava.

Yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille nuorille toiminta on avointa toimintaa. Illat koostuvat pelien pelaamisesta, yhdessä vietetystä ajasta kavereiden ja ohjaajan kanssa. Aika ajoin lautapelit kokoavat yhteen suuriakin määriä nuoria, toisinaan koko tilan täyttää laulu Sings Starin johdolla. Ohjaajan kannalta parhaat hetket koetaan usein kahvikupin äärellä tai biljardipelin tiimellyksessä kun on aika ja paikka olla kahden nuoren kanssa.

Ohjaajan yksi tärkeä tehtävä on edesauttaa tilalle tulevien uusien nuorten hyvinkin jäsentymätöntä ryhmää yhdessä oloon ja yhteisen toiminnan pariin. Esimerkkinä mainittakoon yläkoulun 7 luokkalaisten siirtyminen yli 13-vuotiaiden avoimeen toimintaan. Siirtyminen isojen iltoihin on jännittävä asia, miten löytää oma paikkansa tilalla ja tulee hyväksytyksi jo vanhojen kävijöiden silmissä. Oma oppimisen paikka on myös löytää se mieluinen tekeminen ja tutustuminen toisiin nuoriin ilman kerhojen yhteistoimintaa. Ohjaajan tulee pyrkiä rohkaisemaan näitä nuoria olemalla tukena, kuitenkin niin ettei nuoria sitä välttämättä edes huomaa.

Tiloilla toimiminen viriää vähitellen, kun nuori saa kokemuksia toisistaan, ohjaajasta ja tilalla olevista mahdollisuuksista toimia. Esimerkkinä mainittakoon uusimmalle nuorisotilalle talotoimikunnanperustaminen, siihen kului vuosi. Hyvää kannatti odottaa, sillä talotoimikunta on saanut hienoja asioita aikaiseksi ja 7 nuorta jotka toimikuntaan kuuluvat ovat myös omalla aktiivisuudellaan antaneet mallia muille, että yhdessä tekeminen on mukavaa.

Erityistä tukea tarvitsevien nuorten määrän lisääntyminen näkyy myös nuorisotilojen asiakaskunnassa. Kaupungissa toimii 6 pienluokkaa joista viisi on yleisopetus luokkia ja yksi erityisluokka. Lisäksi kaupungista löytyy yksi erityiskoulu. Pienluokkien oppilaita on nuorisotyön piirissä monia, osa erityisnuorisotyön piirissä ja osa nuorisotiloilla käyviä nuoria. Erityisnuorisotyön tekijät ovat tiiviisti yhteydessä pienluokkiin ja erilaisten yhteisten toimintatuokioiden aikana, jolloin tutustutaan mm. nuorisotiloihin ja niiden ohjaajiin, useasta mukana olleesta nuoresta on tullut nuorisotiloilla kävijöitä. Hienoa on ollut huomata, että pienluokka tausta ei leimaa nuoria vaan he ovat sopeutuneet tila elämään hyvin löytäen oman paikkansa.

Nuorisotila toiminnat ovat maksuttomia tai erittäin huokeita mikä on erittäin tärkeä asia sillä se mahdollistaa halukkaiden osallistumisen tilatoimintoihin eikä aseta ketään eriarvoiseen asemaan. Nuorisotilan ulkopuolelle suuntautuneisiin tapahtumiin esim. retkiin on sosiaalipuolen kanssa tehty yhteistyötä osallistumismaksujen suhteen, sieltä kautta moni nuori on päässyt mukaan haluamalleen reissulle joka muutoin olisi saattanut jäädä tekemättä.

Yksi nuorisotila toimii nuorisovaltuusto Wanuvan kokoontumistilana. Nuorisovaltuusto koki tarpeelliseksi saada tilan minne kokoonnutaan pitämään viralliset kokoukset kerran kuussa. Kokousten myötä syntyy myös luontevia kohtaamisia tilalla käyvien nuorten kanssa ja tietoisuus nuorisovaltuuston olemassa olostä lisääntyy.

6.2 Muu toiminta

Nuorisopalveluilla työskentelee kaksi erityisnuorisotyön tekijää. Heidän asiakkaansa tulevat kaikkiin tuloryhmiin kuuluvista perheistä ja voivat olla esim. nuoruusiän erilaisista kriiseistä kärsiviä, päihteiden käyttäjiä, fyysisesti tai psyykkisesti sairaita nuoria. Erityisnuorisotyön tarkoituksena on auttaa ja tukea nuorta ongelmallisissa tilanteissa. Se on nuorten tarpeista lähtevää sosiaalista nuorisotyötä, luonteeltaan ennaltaehkäisevää, etsivää ja korjaavaa. Toiminta on asiakaslähtöistä, yksilöllisesti nuorten kanssa tai toimintaa vertaisryhmässä. (Varkauden kaupunki i. a.)

Tehtävä työ on yksilökeskeisempää kuin nuorisotiloilla tehtävä työ. Erityisnuorisotyön tekijät pystyvät liikkumaan sinne missä nuoret ovat ja kohtaamaan heidät vapaa-ajallaan nuorten omalla reviirillään. Tarjolla on toimintoja myös pienryhmissä mm. tyttö- ja poikatyön merkeissä.

Vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä on huomattavasti enemmän kuin nuorisotilatyötä tekevillä. Myös yhteistyö yläkoulujen ja sosiaalitoimen kanssa on tiivistä ja juuri sieltä yhteistyö pyyntöjä tulee paljon. Myös yläkoulujen oppilashuoltoon osallistuminen kuuluu erityisnuorisotyön tekijöille. (Marita Vokkolainen, henkilökohtainen tiedoksianto 12.11.2009)

Kovan kysynnän johdosta uusia asiakas suhteita solmitaan vain yläkouluikäisten kanssa, vanhemmat nuoret ohjataan etsivän nuorisotyön puoleen. Vanhoja asiakas suhteita jatketaan peruskoulun jälkeenkin mikäli se nähdään tarpeelliseksi. (Marita Vokkolainen, henkilökohtainen tiedoksianto 12.11.2009)

Nuorisopalveluilla on tarjota myös kädentöiden toimipiste johon kuuluu askartelua, kädentyökerhoja ja kurssitoimintaa, toiminnasta vastaa yksi nuorisonohjaaja. Toimintaa on tarjolla kolmena päivänä viikossa maanantaisin, keskiviikkoisin sekä torstaisin ja suunnattu 7-18 vuotiaille. Tämä palvelu poikkeaa muista siinä, että se on osallistujilleen maksullista kylläkin hyvin edullisin hinnoin.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön aihe ja sen tavoite ei ollut vaikea keksiä koska nuorisopalveluilta puuttui selkeä materiaali työn perehdytyksen tueksi. Ongelmana oli miten saan työyhteisön mukaan projektiin, onneksi opinnäytetyötäni ohjaava opettaja antoi vinkin joka myös toimi. Tyhjälle paperille otsikoksi sisällysluettelo ja siihen oli lupa kirjata ylös ne kohdat jotka nähtiin tarpeelliseksi perehdytyskansiossa olevan. Toinen ongelma oli työn teko vaiheessa tapahtuneet muutokset kaupungin organisaatiossa. Nuorisopalvelut siirtyivät kulttuuri- ja sivistyslautakunnan alaisuudesta sivistystoimen alaisuuteen eli oli odotettava että paikkansa pitävä tieto saadaan perehdytyskansioon.

Koko prosessin käynnistäminen todenteolla antoi odottaa itseään aivan liian kauan. Aikataulujen sovittaminen työnteon kanssa oli usein vaikeaa ja rohkeus tarttua toimeen puuttui. Teoriaosan kokoaminen hirvitti ja sen työstäminen onkin ollut työn vaikein osa. Työyhteisöäni olisin voinut osallistaa työhöni enemmänkin työn eri vaiheissa mutta olen kiitollinen, heidän antamastaan panoksesta sisällön miettimiseen ja palautteen antoon. Työ on minun tekemä mutta meidän yhteinen työkalu.

Tavoitteeni oli koota kattava, selkeä ja ajantasainen perehdytyskansio Varkauden kaupungin nuorisopalvelujen nuorisotilatyötä tekeväälle henkilöstölle. Hyvä pohjatyö on tehty ja apua kansioista löytyy arkeen ja moniin perusasioihinkin mikäli ne sattuvat unohtumaan. Hyvää kansiossa on yhteisten pelisääntöjen ylöskirjaaminen niiden ja helposti löydettävyyys, enää ei tarvitse etsiä yhtä tietoa sieltä ja toista täältä tai surffailla sähköpostista etsimässä haluamaansa. Uskon, että tuleville opiskelijoille perehdytyskansio antaa paljon tietoa ja sen tiimoilta syntyy hyviä keskusteluita.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut haastava prosessi, onneksi nyt se ollaan jo tässä. Kaikki opinnäytetyöhön liittyvä on opettanut sen, että epätietoisuudessa ei pidä olla vaan on uskallettava kysyä ja tarttua toimeen. Olen myös oppinut, että ehdottomasti kannattaa aloittaa ajoissa eikä jättää työn tekemistä viime metreille. Lisäksi ohjaavan opettajan antamaa ohjausta olisi pitänyt käyttää huomattavasti enemmän.

LÄHTEET

- Kangas, Pirkko. 2000. Perehdyttäminen palvelualoilla. Helsinki: Työturvallisuuskeskus.
- Kemppinen, Pertti. 1999. Nuoriso 2000 - Nuorisotyön käsikirja. Vantaa: Kustannusvalmennus p. & K. Oy.
- Kunnat.net- Nuorisotyön asema lainsäädännössä. Viitattu 25.10.2009.
http://www.kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;29;351;826;31769;13117
- Kunnat.net- Nuorisotyö ja politiikka. Viitattu 25.10.2009.
http://www.kunnat.net/k_peruslistasivu.asp?path=1;29;351;826
- Lastensuojelulaki 417/2007. Ilmoitusvelvollisuus. Viitattu 13.10.2009.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/2007417>
- Nuorisolaki 27.1.2006. Finlex – ajantasainen lainsäädäntö. Viitattu 13.10.2009.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>.
- OPM- kuntien nuorisotyö i.a. Viitattu 26.10.2009. http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoytus/kuntien_nuorisotyoen/?lang=fi
- Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738 1§. Finlex – ajantasainen lainsäädäntö. Viitattu 26.10.2009. <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>.
- Varkauden Kaupunki i.a. Avustukset. Viitattu 15.11.2009.
<http://www.varkaus.fi/palvelut/nuorisopalvleut/avustukset/>
- Varkauden Kaupunki i.a. Viitattu 15.11.2009.
<http://www.varkaus.fi/palvelut/nuorisopalvelut/>
- Varkauden Kaupunki i.a. Erityisnuorisotyö. Viitattu 15.11.2009.
<http://www.varkaus.fi/palvelut/nuorisopalvleut/erityisnuorisotyoy/>
- Vartia, Maarit . 1992. Työhön perehdyttäminen sosiaalitoimessa ja terveyshuollossa. Helsinki: Työterveyslaitos.
- Vokkolainen, Marita 2009. Erityisnuorisotyö. Varkaus. Henkilökohtainen tiedoksianto. 12.11.

Liite 1. Palautekysely Varkauden kaupungin nuorisopalvelujen henkilöstölle

Palautekysely

Syksy 2009

Nuorisopalvelut

Hei!

Olet osallistunut Varkauden kaupungin nuorisopalvelujen perehdytyskansion sisällön laadintaan. Pyydän Sinua vastaamaan seuraaviin kysymyksiin rehellisesti ja mahdollisimman monisanaisesti. Palautteen avulla suoritan arviointia miten hyvin perehdytyskansio palvelee työyhteisöämme.

Täytetyn lomakkeen voit palauttaa lokerooni.

Kiitos yhteistyöstä!

Erja

Liite 2. Palautekysely

Palautekysely
Nuorisopalvelut

Syksy 2009

1. Onko perehdytyskansiossa tarvittava tieto?

2. Ovatko tiedot esitetty selkeästi ja ymmärrettävästi?

3. Vaatiiko perehdyttämiskansio jotain kehittämistä?

4. Onko perehdytyskansiosta hyötyä työssäsi?

Kyllä**Ei**

5. Palautetta perehdytyskansiota opinnäytetyönä tehneelle

Kiitos palautteestasi!

Liite 3. Perehdytyskansion sisältö

PEREHDYTYSKANSION SISÄLTÖ

Kansion rakenteen kokoamisessa käytin alla olevaa runkoa.

Nuorisopalvelujen tehtävä

Keskeiset lait

Nuorisotalo ohjaajan keskeiset tehtävät

Työn vaatima osaaminen

Kaupungin organisaatio

Nuorisopalvelujen strategia

Toiminnan arvot

Nuorisopalvelujen henkilöstö ja toimitilat

Hallinto

Vuosilomat ja koulutukset

Mikäli sairastut

Yhteiset pelisäännöt

Talous

Työturvallisuus

Liite 4. Perehdytyskansio

Perehdytyskansio Varkauden kaupungin nuorisopalvelujen nuorisotalotyötä tekeville ohjaajille on osaopinnäytetyöni sosionomi muunto koulutuksessa Diakin Pieksämäen yksikössä.

Tervetuloa Varkauden kaupungin nuorisopalveluille!

Nuorisotalolla työskentelevää nuorison ohjaajaa kutsutaan nuorisotilavastaavaksi, jonka tehtäviin kuuluu mm. huolehtia oma alueensa alakouluikäisille lapsille ja yli 13-vuotiaille sekä sitä vanhemmille nuorille mielekästä toimintaa heidän vapaa-ajalleen.

Nuorisotalon työntekijä on alansa ammattilainen, joka huolehtii turvallisesta ympäristöstä, asettaa talon säännöt ja valvoo niiden noudattamista. Antaa mahdollisuuden nuorille osallisuuden kautta ideoida, suunnitella ja toteuttaa nuorisotaloa viihtyisämmäksi ja mielekkäämmäksi paikaksi tulla viettämään vapaa-aikaa.

Hyvä esimerkki osallisuudesta on talotoimikunta jossa nuorisotalolla käyvistä nuorista on koottu ryhmä, joka nuorisotalo ohjaajan kanssa kokoontuu yhteen aika ajoin. Tapamisissa on mahdollista nuorten esittää heidän tai muiden talolla kävijöiden toiveita ohjaajalle. Talotoimikunta toimii siis osallistavana elementtinä, jossa nuoret saavat mahdollisuuden itse päättää nuorisotaloa koskevia asioista, tuoda epäkohtia esille ja pyrkiä ratkomaan ne yhdessä ohjaajan kanssa

Tässä perehdyttämiskansiossa on perustietoa siitä mitä nuorisotilavastaavan tehtäviin kuuluu, mitkä ovat yhteiset pelisäännöt, toiminta tavat ja toiminta ohjeet.

Kansion perusidea on olla arjessa apuväline tilavastaavalle kun tulee tarve muistutella mieliin yhteisesti sovittuja käytäntöjä. Kansio on tarkoitettu myös opiskelijoille ja harjoittelijoille tutustuttavaksi jolloin ohjaajan kanssa käytyjen keskustelujen lisäksi nuorisotalotyöstä saa kattavan kuvan.

Nuorisopalvelujen tehtävä

Nuorisotyö on osa kunnan toimialaa. Nuorisotyön peruspalvelujen tulee olla kaikkien nuorten tavoitettavissa. Se on nuorten oman ajan käyttöön kohdistuvaa aktiivista kansalaisuutta. Nuorisopalvelujen tehtävä on lasten ja nuorten sosiaalinen vahvistaminen, sekä heidän kasvun, kehityksen ja itsenäistymisen tukeminen. Toiminta on pääosin ennaltaehkäisevää kasvatus- ja tukitoimintaa, jonka kohderyhmänä ovat 7-28 -vuotiaat varkauteilaiset. Kuitenkin myös erityistukitoimenpiteiden osuus on jatkuvassa kasvussa.

Toiminnan lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, tasa-arvo, suvaitsevaisuus, luovuus sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. Kunnan nuorisotyöhön kuuluvat nuorten pedagoginen ohjaus ja kasvun tukeminen, toimitilojen ja harrastusmahdollisuuksien järjestäminen, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisoryhmien tukeminen sekä liikunnallinen, kulttuurinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.

Keskeiset lait

Uusi nuorisotyölaki tuli voimaan 1.3.2006. Lain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisolaki on kunnallisen nuorisotyön ja nuorisopolitiikan toiminnallinen perusta. Uuden lain mukaan nuorisotyö ja – politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan nuorisotyöhön ja – politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot. Hyvin hoidettu kunnallinen nuorisotyö koostuu juuri näistä nuorisotyön tavoitteellisista peruspalveluis-

ta. Kunnallisen itsehallinnon mukaan jokainen kunta kuitenkin itse päättää omasta nuorisotyöstään ja nuorisopolitiikastaan.

Uuden nuorisolain mukaan nuorille tulee myös järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja – politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.

13.4.2007 voimaan tulleessa uudessa lastensuojelulaissa (5 luku 25§) myös nuorisotoimen henkilöstöön kuuluvia veloitetaan tekemään lastensuojeluilmoitus sosiaalihuollon vastaavalle toimielimelle lapsesta jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Nuorisotalo ohjaajan keskeiset tehtävät:

Vastaa oman alueen nuorten elinolojen kehittamisestä sekä toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta.

- Nuorisotalojen sijainnin mukaan kaupunki on jaettu kolmeen suuralueeseen
- Järjestää toimintaa oman alueen lapsille ja nuorille heidän vapaa-ajallaan.
- Toimintoja sekä alakouluikäisille että yli 13-vuotiaille ja sitä vanhemmille nuorille.

Vastaa nuorisotalon toiminnan sisällöstä asetettujen kasvatuksellisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti.

- Nuorisotalo on turvallinen paikka kohdata ikäisiään tovereita
- Talo ohjaajan ja työyhteisön laatimat säännöt asettavat raamit talossa toimimiseen.

Vastaa harjoittelijoiden, opiskelijoiden ja tilapäisen työvoiman hankinnasta, perehdyttämisestä ja ohjauksesta.

- Haastattelu ja valinta

Vastaa nuorisopalvelujen yhteisten tapahtumien, leirien ja projektien toteuttamisesta toimintasuunnitelman mukaisesti.

- Jokaiselle tapahtumalle, leirille tai projektille on nimetty vastaava ohjaaja. Ohjaajan tehtävänä on huolehtia
- tarvittavat varaukset (paikka, kyyditys)

- luvat
- turvallisuussuunnitelman laadinta
- tiedottaminen(muu henkilökunta, osallistujat sekä media)
- talouden seuranta
- sisällön suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä muun henkilöstön kanssa
- palautteen kerääminen sekä raportointi
- tarvittavien tietojen merkitseminen toiminnallisiin tavoitteisiin

Vastaa työtehtävänsä mukaisen palvelutoiminnan tiedottamisesta.

- Oman nuorisotalon Internet sivujen päivitys
- yhteisiin esitteisiin tarvittavien tietojen toimittaminen
- Julisteet ja flyerit, näkyminen mediassa.

Toimii yhdyshenkilönä nuorten, hallinnon ja yhteistyökumppanien välillä nuoria koske-
vissa asioissa.

- Esille nousevien asioiden tiedottaminen työpaikkapalaverissa
Toimii välittömässä kasvatuksellisessa ohjaussuhteessa nuoriin; pyrkimyksensä
luottamuksellisten suhteiden rakentaminen, nuorten tarpeiden tunnistaminen, niiden
pohjalta toimiminen sekä tarvittaessa nuoren auttaminen ja tukeminen.
- Edetään nuoren ehdoilla, annetaan aikaa
- Yhteisen historian kautta on syntyy luottamus ja on mahdollisuus tunnistaa tarpeet
Suorittaa muut sivistyslautakunnan, sivistystoimialajohtajan ja nuorisopalvelujen
esimiehen määräämät tehtävät.
- Toimittaa työvuorolistat sovitusti
- osallistuu työpaikkapalaveriin.

Työn vaatima osaaminen

Pohjakoulutus vaatimuksena on vähintään opistoasteen nuoriso- tai sosiaaalialan tutkinto.

Lisäksi tarvitaan kokemusta nuorten kanssa työskentelystä

- kykyä toimia eri ikäisten kanssa
- erilaisuuden hyväksymistä

Organisointikykyä

- kykyä suorittaa annetut tehtävät ajallaan

Luovuutta

- pienikin voi olla kaunista
- suunnitellut toiminnot voivat peruuntua ja tilalle on keksittävä uutta
- vanhan materiaalin uusio käyttö

Yhteistyökykyä

- kykyä työskennellä erilaisten ihmisten kanssa erilaisissa tilanteissa ja eri tavoin
- kompromissien teko
- ymmärtäminen
- luottamus

Verkostotyön tuntemusta

- tärkeimmät viranomaiset, yhteistyökumppanit

Esimiestaitoja

- esim. kesätyöntekijöiden haastattelu
- valinta
- perehdyttäminen
- palautteen keruu
- vaitioloasioista kertominen

Sosiaalisia ja vuorovaikutustaitoja

- kuuntele
- ole avoin
- ilmaise omat mielipiteet sekä perustele ne
- anna palautetta/ ota palaute vastaan

Hallinnollisia taitoja

- atk-taidot
- talouden seuranta tiliajoista
- kirjalliset tuotokset mm. toiminnalliset tavoitteet

Ongelmanratkaisukykyä

- oma mielipide ei ole se ainut oikea
- kykyä keskustella asioista

Perehtyneisyyttä päihde- ja mielenterveystyöhön

- tietoa huumeaineista

Kaupungin organisaatio

Varkauden kaupungin organisaatiossa nuorisopalvelut kuuluvat sivistyslautakuntaan jonka alaisuudessa toimii sivistystoimiala jota johtaa sivistysjohtaja. Muita lautakuntia kaupungissa ovat sosiaali- ja terveys sekä tekninen lautakunta.

Sivistystoimiala jakaantuu 7 palvelualueeseen jotka ovat hallinto, perusopetus, varhaiskasvatus, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut sekä Soisalo-opisto. Jokaisella palvelualueella on oma palvelujohtajansa.

Nuorisopalvelujen strategia:

Nuorisopalvelut saa asiakkaansa tuottamalla kiinnostavia ja asiakkaalle arvoa tuottavia palveluja. Palvelujen arvoa asiakkaalle lisää se, että ne ovat maksuttomia tai hyvin edullisia. Asiakaspalvelu on usein epämuodollista, joustavaa ja asiakkaiden tarpeista lähtevää.

Syrjäytymisriskissä olevat asiakkaat tunnistetaan käyttämällä apuna toimivaa sidosryhmäverkostoa ja toimialan omia menetelmiä. Toiminnassa huolehditaan siitä, että asiakkaat eivät leimaudu tai joudu toiminnan seurauksena epäedulliseen asemaan. Lapset ja nuoret nähdään monitahoisena väestöosana, jolla on ikäkauteen liittyen monia vaihtoehtoisia tapoja kehittyä. Lasten ja nuorten ongelmat ovat oireita, joiden syitä tai haitta-vaikutuksia on poistettava ja vähennettävä sekä yksilö- että yhteisötasolla.

Palvelutoiminta hyödyntää lapsille ja nuorille tyypillisiä ryhmäprosesseja. Ryhmien muodostamista ja ohjaamista varten nuorisopalveluilla on oltava riittävästi osaavaa hen-

kilökuntaa ja asianmukaisia tiloja. Nuorisotilat on sijoitettava niin, että ne tavoittavat hyvin halutun asiakaskunnan. Myös yksilötyötä varten on oltava henkilökuntaa.

Nuorisotyön ketjun vahvimmat lenkit rakennetaan sinne, missä sijaitsee lasten ja nuorten kannalta yhteiskunnan heikoimmat lenkit. Esimerkiksi luokkaopetuksesta aineopetukseen ja peruskoulusta ammatilliseen koulutukseen siirryttäessä käynnistyy usein syrjäytymistä edesauttavia prosesseja. Sosiaalisen eriarvoisuuden ehkäisemiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Nuorisopalveluissa toimiva henkilökunta tekee työtään sekä asiakkaiden että yhteiskunnan intressien mukaisesti tuottaen hyvinvointia molemmille. Henkilökunnan kehittyminen työssään ja jaksaminen turvataan työn oikealla organisoinnilla, koulutuksella sekä työyhteisön jatkuvalla huollolla ja kehittämisellä.

Toiminnan arvot

Inhimillisyys: kyky kohdata toinen

Yksilöllisyys: jokainen on ainutlaatuinen

Tasa-arvo: ei ole ongelma nuoria vaan nuoria

Oikeudenmukaisuus: kaikkien samanlainen kohtelu

Suvaitsevaisuus: toisen ihmisen aitoa hyväksymistä, arvostusta

Luovuus: kyky selvitä uusista tilanteista

Joustavuus: kyky sopeuttaa omat tunteensa, ajatuksensa ja käytöksensä muuttuviin tilanteisiin ja olosuhteisiin

Terveys: terveellisten elämäntapojen noudattaminen

Taloudellisuus ja tehokkuus: pienilläkin satsauksilla saa voi saada aikaan paljon

Henkinen kasvu: jatkuva prosessi ihmiselämässä, ei jämähdetä vanhoihin kaavoihin

Yhteisöllisyys: jäsenten keskeinen luottamus, kommunikointi, vuorovaikutus, ja osallistuminen

Sosiaalisuus: ihmisten seurasta nauttiminen, sen asettaminen yksinolon edelle ja hakeutuu seuraan

Nuorisopalvelujen henkilöstö ja toimitilat

Varkauden kaupungin Nuorisopalvelujen henkilöstöön kuuluu 8 työntekijää joista kaksi toimii hallinnon puolella: esimies ja toimistos sihteeri. Loput viisi työskentelevät kentällä joista kaksi ovat erityisnuorisotyön tekijöitä ja loput nuorisotiloilla nuorisotyötä tekeviä nuorisonohjaajia. Nuorisotaloja on kolme eripuolilla kaupunkia sekä syksyllä 2009 saimme vihdoinkin nuorille tarkoitettuja bänditiloja.

Nuorisopalvelujen toimisto

Käärmeniementie 15 A (Joutenlahden nuorisotalo)

78200 VARKAUS

Nuorisopalvelujen esimies Jouko Kuittinen

puh. 040 580 0412

Toimistos sihteeri Anneli Heikkinen

- kaupungin keskuksen kautta (017) 579 411 tai sähköpostilla

- nuorten osallisuuden edistäminen

- eräleirikeskuksen varaukset

Toimintayksiköt

REPOKANKAAN NUORISOTALO

Kyllikinkatu 8

Nuorisonohjaaja Mohamed Hamed

puh. 040 506 6724

KÖNÖNPELLON NUORISOTALO

Nallenkatu 21

Nuorisonohjaaja Maarit Tenhunen

puh. 040 766 5710

JOUTENLAHDEN NUORISOTALO

Käärmeniementie 15 A

Avoin toiminta

Nuorisonohjaaja Erja Kainulainen

puh. 040 767 7933

Kädentyöt

Nuorisonohjaaja Senja Nevaharju

puh. 0400 127 352

Erityisnuorisotyö

Marita Vokkolainen puh. 040 841 7400

☒ JOPO-hanke.

☒ Päihdetyö.

☒ Toiminnalliset menetelmät.

☒ Hevostoiminta.

☒ Valmennuskeskustelut.

Petteri Vaalimaa puh. 040 538 5220

☒ JOPO-hanke

☒ Poikatyö.

☒ Musiikki- ja bänditoiminta.

☒ Toiminnalliset menetelmät

Hallinto

Viikoittainen työaika vakituiselle nuorisotalo henkilöstölle sekä kesätyöntekijöille on 38,25 (38 h 15 min).

Työvuoroluettelo tehdään kuuden (6) viikon jaksoissa yhtenäisellä työaikaseuranta pohjalle, pohjan voi pyytää esimieheltä. Listat tulee toimittaa esimiehelle hyväksyttäväksi viimeistään viikkoa ennen seuraavan työjakson alkamista. Toteutumat toimitetaan kolmen (3) viikon jaksoissa esimiehelle. Jokainen työntekijä huolehtii mahdollisista listan poikkeamista ja huolehtii ne työvuoroluetteloon. Tärkeää on huolehtia siitä, että kuuden viikon jakson päätyttyä loppusaldo on nolla (0).

Mikäli päivittäinen työaika ylittää 9 tuntia (esim. tapahtuman/leirin johdosta) on siitä erikseen neuvoteltava esimiehen kanssa.

Vuosilomat ja koulutukset

Vuosilomat ja koulutukset haetaan virkavapauslomakkeella jotka toimitetaan esimiehelle. Vuosilomat ja koulutukset ovat palkallisia vapaita ja ne merkitään työvuoroluetteloon nolla (0) tunteina, ne vähentävät myös viikoittaista työaika.

Mikäli sairastut

Yhteys esimieheen puhelimitse tai paikan päällä käyden, mikäli esimies ei ole tavoitettavissa, sairastumisesta ilmoitetaan sivistystoimen johtajalle. Esimies voi myöntää kolme (3) päivää sairauslomaa, mikäli sairaus pitkittyy on työntekijän käytävä lääkärissä ja hoidettava todistus sairaudesta. Nuorisopalvelujen henkilöstö kuuluu Soisalon työterveyden piiriin (Sammonkatu 6) jonne yhteydet otetaan.

Koska tiloilla on vain yksi työntekijä sairastumistapauksissa nuorisotalon ovet ovat pääsääntöisesti sairausloman ajan kiinni.

Muissa terveyteen liittyvissä asioissa nuorisopalveluille on nimetty oma vastuuhuoltaja Tuula Impivaara johon voi olla yhteydessä. Ajanvaraukset puhelimitse.

Työterveyspalveluihin kuuluu myös henkilöstön viisivuotistarkastukset ja yli 50-vuotiailla tarkastukset kolmen (3) vuoden välein. Tarkastuksissa käynneistä huolehtii henkilöstö itse. Pitkäaikaiselle henkilöstölle suositellaan B-hepatiitti rokotteen ottamista joka hoituu myös työterveys huollon kautta.

Sairaus poissaoloista tulee täyttää virkavapauslomake mihin merkitty poissaolo päivät. Myös työvuoroluetteloon sairaus poissaolot tulee merkitä.

Yhteiset pelisäännöt

☒ Nuorisotaloille ja nuorisopalvelujen tapahtumiin sisälle pääsyn edellytys on olla selvän päin. Tapahtumissa se todennetaan puhalluttamalla alkometriin mutta taloilla ohjaajalta edellytetään valvontaa/ läsnäoloa ettei päihtyneenä tulla taloon.

Syksystä 2009 lähtien nuorisotaloilla tupakointiin on suhtauduttu entistä tiukemmin. Sen seurauksena on sovittu että nuorisotalon alueella, välittömässä läheisyydessä sekä

näkemä alueella (ikkunoista ja pihalta nähtävät alueet) tupakointi on kielletty kaikilta eli myös 18 vuotta täyttäneiltä. Mikäli ohjeistuksen ja asian tiedottamisen jälkeen ohjaaja näkee tupakoitsijan, rikkeestä seuraa kahden (2) viikon mittainen porttikielto. Porttikielto koskee myös muita nuorisotaloja eli rangaistusta kärsivä ei voi oleilla kaupungin muilla nuorisotaloilla. Hyväksi käytännöksi on havaittu että porttikieltoa kärsivien nuorten nimet tiedotetaan myös muille ohjaajille.

☒ Minkäänlaista nujuamista ei sallita näin välttyään leikkimielisestä kisailusta/painimisesta mahdollisesti aiheutuvat hermostumiset ja siitä seuraavat jatkotilanteet. Kielen käyttö tulee olla asiallista, tahallisesti hajotetut pelivälineet tms. tulee korvata sekä toisten omaisuuteen ei kosketa ilman lupaa.

☒ Jokaisella nuorisotalolla on oltava päivitetty ja asianmukainen pelastautumissuunnitelma, päivityksestä vastaa nuorisotilavastaava. Tärkeää on, että talon oma henkilökunta tutustuu suunnitelmaan ja myös harjoittelijoille, opiskelijoille ja mahdolliselle muulle henkilöstölle on varattu aika tutustua suunnitelmaan. Mikäli nuorisotalolla on vuokralaisia myös heidän tulee tietää missä suunnitelma on tutustua siihen.

Jokaisella nuorisotalolla tulee olla seinällä esillä nuorisotalon pohjapiirros/piirroksiset kaikkien nähtävillä joihin on merkitty hätäpoistumistiet, sammutuskalusto, vaaralliset kohteet esim. liedet. Mikäli nuorisotalolla on jossakin varastossa säilytyksessä kaasupullo, siitä tulee olla myös merkintä pohjapiirroksessa ja varaston ovesa oltava asiasta ilmoittava tarra.

☒ Asianmukainen ensiapuvälineistö tulee löytyä nuorisotalosta. Sen hankinnasta/päivittämisestä vastaa tilavastaava. Apteekit tekevät Ea -laukkujen päivityksiä. Nuorisotalon laukusta ei löydy lääkkeitä.

☒ Turvallisuusasiakirja ja riskianalyysi tulee tehdä kun tapahtuma kestää yli 24 h esim. leirit. Tapahtuman/leirin vastaava huolehtii näistä asiakirjoista ja niiden täyttämistä.

☒ Ulkoinen tiedottaminen eli mitä nuorisotalolla tapahtuu kuuluu myös tilavastaavan tehtäviin. Esim. kaupungin netti sivuille jokainen ohjaaja huolehtii, että omalta talolta löytyy ajankohtainen tieto.

☒ Varkauden kaupunki on savuton työyhteisö eli tupakointi työajalla on kielletty.

Talous

Nuorisotilavastaavan tehtävänä on huolehtia talolle annettujen toimita rahojen käytöstä ja niiden riittävydestä koko vuodeksi. Toimintaraha mahdollistaa päivittäiset toiminnot nuorisotalolla esim. askarteluvälineiden ja kokkikerhon tarpeiden hankinta.

Seuranta rahojen käytöstä tapahtuu tiliajojen välityksellä, jonka saa pyydettäessä toimitosihteeriltä. Hyvä käytäntö on myös talovastaavan itse merkitä ylös käyttämänsä rahat. Tiliajoista luetaan kustannuspaikan loppusaldot jotka lasketaan yhteen ja näin nähdään käytetyt rahat. Huomioitavaa on että, palkat ja eläkemaksut eivät kuulu laskettaviin kohtiin. Huomioitavaa on myös se että, toimintarahoista maksetaan talovastaavan atk, puhelin ja mahdolliset kilometri sekä päiväraha korvaukset.

Varkauden kaupungilla on tietyt hankintapaikat jotka löytyvät Intrasta eli sieltä löytyy tieto mm. mistä on lupa hankkia uusi puhelin tai seiniin maalia.

Päivittäistavaroiden hankinta paikkoihin ei ole säädöksiä, ostoluvan ja tilikortin saa esimieheltä. Tehdyistä hankinnoista/ostoksista on tärkeää toimittaa arvonlisäverolla merkityt kuitit nuorisopalvelujen toimistoon. Kuittiin merkintä miltä talolta ostokset tehty ja onko kyseessä lasku tai korttimaksu.

Kilometri ja päiväraha korvaukset haetaan netin kautta, ohjeistus toimitosihteeriltä jolta tulee pyytää myös tarvittavat käyttäjätunnukset ohjelmia varten.

Kerhonojaukseen on varattu rahaa kullekin talolle joka mahdollistaa saada lisäapua kerhoihin. Kerhonojajaajan valitsee talovastaava ja hänen tehtäviinsä perehdytyksen ja ohjeistuksen lisäksi kuuluu huolehtia kerhonojajaajan palkkoihin tarvittavien tietojen toimittaminen nuorisopalvelujen toimistoon. Eli tehdyt tunnit ja niiden päivämäärät. Lisäksi ennen ensimmäistä palkanmaksua tilavastaava pyytää kerhonojajaaja toimittamaan verokortin, tilinumeron ja kotiosoitteensa joko suoraan nuorisopalvelujen toimistoon tai talovastaavalle, joka toimittaa sen eteenpäin.

Keväällä 2009 nuorisopalvelut järjestivät ensimmäisen vertaisohjaajakoulutuksen ja sen käynyt nuori on oikeutettu saamaan hiukan parempaa palkkaa kuin ei koulutusta käynyt.

Tämä seikka tulee huomioida kun palkkoihin ilmoitetaan tehdyt tunnit. Tiedon kerhonohjaajien palkoista saa toimistosihteeriltä.

Mikäli nuorisotalolla on vuokralaisia, tilavastaavan tehtäviin kuuluu puoli vuosittain ilmoittaa vuokralaisten talolla käyttämät tunnit toimistosihteerille laskutusta varten. Tarkemmat ohjeet laskutuskäytännöistä saa toimistosihteeriltä.

Työturvallisuus

Tilatyötä tehdään yksin joka asettaa riskin paitsi fyysiselle turvallisuudelle niin myös psyykkiselle hyvinvoinnille. Väkivaltatilanteiden vaara on aina olemassa.

Talojen ohjaajille on hankittu syksyllä 2009 turvanapit minkä avulla voi tosi paikan tullen huomaamattomastikin tehdä hälytyksen ja saada paikalle apua. Esim. nuorisotalolla uhkaavalta tuntuva tilanne ja että apu vartijan ominaisuudessa olisi tarpeen saada, vartiointi liikkeen kanssa on sovittu, että apua on saatavissa kun ottaa yhteyttä puhelimitse. Turvanapin painaminen on se viimeinen oljenkorsi, koska silloin vartiointi liikkeen vartijan lisäksi paikalle saapuu myös poliisi.

Uhka ja väkivalta tilanteista tulee aina tehdä kirjaaminen joka toimitetaan esimiehelle. Nuorisopalveluilla on yhtenäinen lomake uhka- ja väkivalttilanteiden kirjaamiseen, sen saa esimieheltä.